והחיות רצוא ושוב • פר"ח לפי שהן מנהליס עוממות ודרכן לדמות. לשלר כרפים והמיעוא להבה והיעון מוזר והייט רצוא ושוב: **שלא** יאמרו ביד אומה שפלה מסר את בניו • והייט כפי' דהסיא דאמר ביגיון (דף מ:) כל המיגר ליסראל נעשה ראש כלומר כבר נעשה ראש קודם שמיגר להם:

וקושר כתרים לקונו • מתפלגן של גדיקים הוא עושה עטרות: **לבן** כפר שרלה(ב) המלך • שלריך לו להביא סימנים לאחריס קודם שיאמינוהו לפי שרלהו שלא במקומו ואין דרכו להתרלות עם וה"ל אמר יחזקאל שרלהו על נהר כבר לפיכך נתמנו שומעיו:

כתוב אחד אומר עם כנפיס וכתוב אחד אומר מרכבו כנפיס • ואע"ג שזה כתיב וזה כתיב ד"מ מסתבר שגם החיות (ג) *בעם כנפיס כמו הסרפים*: **מזיעתן** של חיות • ויולאים ממנו מלאכים ואומריס שירה ומיד נעמדים (מ) והכי מליגו במדרש (מיכה ג) חדשים לבקריס שבורא מלאכים בכל יום ואומריס שירה ונעמדין לפן כדאמר בסמוך משום שיש אות במלאכים הקבועים *שממתיגים זה לזה אמר שירה ואלו החדשים שאינם יודעים הלא ממהרין לשורר ונתמייבו כליה והייט אשר תקנו ויסדו אנשי כנסת הגדולה ביומר ונותנין רשות זה לזה קדושה סולם לאחד עונין ואומריס וגם למעלה יולר מסרפים ואשר מסרפיו סולם עומדים ברוס שלא לאמר בכל יום בורא חדשים ונעמדין אבל מסרפיו קבועים ועומדין לעד: ונעמדין

חיות אש ממללות, במתניתא תנא *עתים חשות עתים ממללות: בשעה שהדיבור יוצא מפי הקב"ה חשות, ובשעה שאין הדיבור יוצא מפי הקב"ה ממללות* °והחיות רצוא ושוב" כמראה הבזק מאי "רצוא ושוב" אמר רב יהודה באור היוצא מפי הכבשן מאי "כמראה הבזק"? אמר רבי יוסי בר חנינא באור היוצא מבין הרדסים °וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת ונוגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש" (ד) (להיכן אזל? אמר רב יהודה אמר רב שהלך לכבוש את כל העולם כולו תחת נבוכדנצר הרשע, וכל כך למה? שלא יאמרו אומות העולם ביד אומה שפלה מסר הקב"ה את בניו, אמר הקב"ה מי גרם לי שאהיה שמש לעובדי פסילים? עונותיהן של ישראל הן גרמו לי. °וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות" אמר ר' אלעזר מלאך אחד שהוא עומד בארץ וראשו מגיע אצל החיות במתניתא תנא: סנדלפון שמו (ה) הגבוה מחברו מהלך חמש מאות שנה ועומד אחורי המרכבה וקושר כתרים לקונו איני והכתיב °ברוך כבוד ה' ממקומו" מכלל דמקומו ליכא דידע ליה (ו) (ואמר" שם אתגא ואזל ויתיב ברישיה). אמר רבא כל שראה יחזקאל ראה ישעיה, למה יחזקאל דומה לבן כפר שראה את המלך, ולמה ישעיה דומה לבן כרך שראה את המלך. אמר ריש לקיש מאי דכתיב °(ז) (אשירה) לה' כי גאה גאה" שירה למי שמתגאה על הגאים דאמר מר מלך "שבחיות ארי, מלך שבבהמות שור, מלך שבעופות נשר, ואדם מתגאה עליהן והקב"ה מתגאה על כולן, ועל כל העולם כולו. כתוב אחד אומר °ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאל לארבעתן וגו' "וכתיב °וארבעה פנים לאחד פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני נשר" ואילו שור לא קא חשיב (ח) אמר ר"ל יחזקאל ביקש עליו רחמים והפכו לכרוב. אמר לפניו: רבש"ע *קטיגור יעשה סניגור. מאי "כרוב"? אמר רבי אבהו *כרביא - שכן בבבל קורין לינוקא רביא א"ל רב פפא לאביי אלא מעתה דכתיב "פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני נשר" היינו פני כרוב היינו פני אדם (ט) אפי' דברבי ואפי' זוטרי כתוב אחד אומר °שש כנפים שש כנפים לאחד וכתוב אחד אומר °וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם? לא קשיא כאן בזמן שבהמ"ק קיים כאן בזמן שאין בית המקדש קיים, בביכול שנתמעטו כנפי החיות, הי מינייהו אימעוט? אמר רב חננאל אמר רב אותן שאומרות שירה בהן (י) כתיב הכא °ובשתים יעופף וקרא זה אל זה ואמר" וכתיב °הת'עיף עיניך בו ואיננו", ורבנן אמרי אותן שמכסות בהן רגליהם שנאמר °ורגליהם רגל ישרה" ואי לאו דאימעוט מנא (יא) (דלמא) דידע, דלמא דאיגלאי וחזיא ליה דאי לא תימא הכי "ודמות פניהם פני אדם" הכי נמי דאימעוט אלא דאיגלאי וחזיא ליה, הכי השתא (יב) בשלמא אפיה אורח ארעא לגלויי קמיה רביה, כרעיה לאו אורח ארעא לגלויי קמיה רביה. כתוב אחד אומר °אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבבן קדמוהי יקומון" וכתוב אחד אומר °היש מספר לגדודיו"? לא קשיא כאן בזמן שבית המקדש קיים כאן בזמן שאין בהמ"ק קיים *כביכול שנתמעטה פמליא של מעלה, תניא ורבי אומר משום אבא יוסי בן דוסאי אלף אלפין ישמשוניה מספר גדוד אחד, ולגדודו אין מספר, נ' ירמיה בר אבא אמר "אלף אלפין ישמשוניה" לנהר דינור שנאמר °נהר דינור נגד ונפק מן קדמוהי אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבבן קדמוהי יקומון" (ג) מהיכן נפיק מזיעתן של חיות, ולהיכן שפיך? אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב על ראש רשעים בגיהנם שנאמר °הנה סערת ה' חמה יצאה וסער מתחולל על ראש רשעים יחול" ורב אחא בר יעקב אמר על "אשר" קומטו שנאמר °אשר קומטו ולא עת, נהר יוצק יסורם" תניא אמר רבי שמעון החסיד אלו תשע מאות ושבעים וארבע דורות שקומטו להיבראות קודם

*) עי' בת"י וכרש"י שם

(ה) נס' המחמל מתוך כתש (להיכן אזל) תפ"מ וכ"ב מפרש"י גרלה שגורם מאי בעיא כתם: (ב) שם שמו ונבוה מתכנו מלכן: (ג) שם ליכא דידע ליה (דאמר שם וכו' כריסיס) תפ"מ וכ"ב ס"ל אלא דקבר ליה לכתר ומשביע בשם המפורש ואזל תנא ויתיב בדוכתיה: (ד) שם מאי דכתיב שיבו לה' כי גאה גאה שיבו לכתר: (ה) שם לא קתשיב ליה אמר ר"ל כמ"ש לין קטיגור נעשה סניגור: (ו) שם הייטו פני הדם אדם וכרוב חד כוח לפי רבבני: (ז) שם דכתיב כבא ובשתים וכו' וכתיב התם התעיף: (ח) שם מנא הוא ידע דאמרי (דאיגלאי ליה) תפ"מ וכ"ב ס"ל דגלאי ואמרי ליה: (ט) שם הכי בשתא כתם בשלמא וכו' קמי כריס אלא כרעיה: (י) שם מבינא נפיק אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מזיעתן של חיות: (כ) תוס' ד"ה כתוב אחד אומר וכו'. כשם כנפים. עי' תוליין לב ע"א תד"ה כרוך:

רבינו חננאל

הן עתים חשות עתים ממללות שיר בעוז שנאמר עוז והדרה במקומו ועתים חשות כשהדבור יוצא מלפני הקב"ה והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק. אינה הליכה והחזרה ממש אלא נראות הולכות והחזרות כמראה הבזק כדכתיב מראיהן כלפידים כברקים ירוצון כענין האש בעת שמתנברת השלהבת בכבשן נראת כיוצא והחזרת בפי הכבשן. א"ר יוסי בר' חנינא כאור היוצא מבין הרדסין. פי' כשפותחין פי הכבשן ברדסין ויש ביניהם נקבים לשון האש יוצא משם וזהו מראה הבזק. וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו' להיכא אזלא אמר רב נבוכד נצר כו' וארא החיות והנה אופן אחד בארץ. ותני במתניתא סנדלפון שמו וקושר כתרים לקונו. כבר פירשוהו בפירוש משבעיו ואזל ויתיב במקום שחלק לו הקב"ה להושיבו שם והלילה שיש שם פרחות כל עיקר וראש ונוף כדרך הבריאים אלא לקבל שלמותו כדרך שמזכירין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יתנו לך המוני כו'. אמר רבה כל שראה יחזקאל ראה כמותו ישעיה. למה יחזקאל דומה מן המראה כי יחזקאל דומה לבן כפר שראה מכסיסי המלך וראה מרכבות וחיילות ותתחיל חמה. אבל ישעיה לבן מדינה

מבנה (דף יג:)
◇ "כתוב אחד..." הגלאת סתירות בין פסוקים ליישבם

מבנה
ג' התיחסויות לפסוקים דזנאל ג' ואיזה כ"ה

מבנה
II-1 ב' גישות להסביר הא דכתיב

שרואה המכסיסין הללו בכל יום לפיכך אינו תמה מהן. אשירה לה' כי גאה גאה שירו למי שמתגאה על הגאים כלומר מלך ע"ג המלכים שר' מלכים בעולם אדם בבני אדם אריה בחיות שור בבהמות נשר בעופות והקב"ה ישתבח שמו וכבודו למעלה מכולם. וארבעה פנים לאחד. פני האחד פני הכרוב וגו' הא *)תרגמא דשיתת עשר אנפין לכל בריייתא [וארבעה] נפין לכל אנפין שיתין וארבע נפין לבריייתא חדא רנ"ו נפין לארבע בריייתא. וקרי"ל דכרוב פניו פני אדם ויש לו כנפים כשאר עופות. פני אדם הם גדולים ופני כרוב הם פחותים וכו' אבהו דאמר בבבל קורין ליונקא רביא פי' כגון רבה קשת. וזה שפירש יחזקאל במראה ראשונה שראה המרכבה פני שור מהשמאל לארבעתן ובמראה השניה אמר פני הכרוב לארבעתן ולא הזכיר פני שור כלל. א"ר שמעון בן לקיש יחזקאל בקש רחמים ונהפכו פני השור לפני כרוב ומקשינן וכי בקש יחזקאל להיות שני פני אדם ופרקינן פני אדם פנים גדולים ופני כרוב פנים פחותים ומקשינן ישעיה ראה שש כנפים לאחד ויחזקאל ראה

הגהות הב"ח

(ט) תוס' ד"ה כתוב אחד אומר וכו'. כשם כנפים. עי' תוליין לב ע"א תד"ה כרוך:

גליון השלם תוס' ד"ה כתוב אחד אומר וכו'. כשם כנפים. עי' תוליין לב ע"א תד"ה כרוך:

מסורת השס"ם

ס"א הרסיס

[פי' חם מל כתי מיליון כן ערוך]

[פי' תוס' תוליין לב. ד"ה כמוך]

עי' אמות דלבי נתן פי"ב ד"ס ומביין שיליאים זה אמ זה

[קידושין ה. וס"ב]

סוכה ה:

(ליוב מו)

דניאל ז' ליוב כה

[עי' ברש"י יומא ג:]

דניאל ז'

ירמיה כג

ליוב כב

58